

Antisemitism

בראשית, ט"ו, י"ב
וַיְהִי הַשָּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתַרְדְּמָה נָפְלָה עַל־אַבְרָם וְהָנָה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת
עָלָיו:

As the sun was about to set, a deep sleep fell upon Abram, and a great dark dread descended upon him.

רמב"ן
והנה אימה חשכה גדולה נופלת דרשו בו רמז לשעבוד ארבע גליות
כי מצא הנביא בנפשו אימה ואחר כך בא בחשכה ואחר כך גדלה
החשכה ואחר כך הרגיש כאלו היא נופלת עליו כמשא כבד תכבד
ממנו אמרו (ב"ר מד יז) אימה זו בבל חשכה זו מדי שהחשיכה
עיניהם של ישראל בצום ובתענית גדולה זו מלכות אנטיזם נופלת
עליו זו אדום והיה הענין הזה לאברהם כי כשהקב"ה כרת עמו ברית
לתת הארץ לזרעו לאחזת עולם אמר לו כמשייר במתנתו שארבע
גליות ישתעבדו בבניו וימשלו בארצם וזה בעל מנת אם יחטאו
לפניו...

בראשית, כ"ז, ל"ט, מ
וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הַנְּהַ מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מִוִּשְׁבְּךָ וּמִטְּל
הַשָּׁמַיִם מֵעַל:
וְעַל־חֶרְבֶּךָ תַחֲלֶה וְאֶת־אֲחִיךָ תַעֲבֹד וְהָיָה פֶאֶשֶׁר תִּרְיֵד וּפְרֻקֶתָ עָלָיו
מֵעַל צִוְאַרְךָ:

And his father Isaac answered, saying to him, "See, your abode shall enjoy the fat of the earth
And the dew of heaven above.

Yet by your sword you shall live, And you shall serve your brother; But when you grow restive,
You shall break his yoke from your neck."

רש"י
...בלומר, בשיעברו ישראל על התורה ויהיה להם פתחון פה להצטער
על הברכות שנטל, ופרקת עלו וגומר:

עובדיה, פרק א

וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפּוֹט אֶת־הַר עִשָׂו וְהָיְתָה לַה' הַמְּלוּכָה:

And saviors shall ascend Mount Zion to judge the Mount of Esau; and the kingdom shall be the

Lord's.

רמב"ן, ספר הגאולה, שער ג

ודע כי אנו הסומכים על דעת רבותינו ז"ל חושבים כי אנו היום בגלות אדום ושאינ לנו עמידה ממנו עד בא המשיח כאשר אמר אבינו הזקן והיה כאשר תריד ומקרא מלא הוא אצלנו ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה... והנה נתבאר כי הד' מלכיות לא יכרתו עד בא המשיח כי התגבר כל מלכות מהן על הקודמת לה היא רק נצוח וממשלה ולא הכרת מעם הארץ...

מהר"ל, גבורות ה', פרק ח

...וכאשר תבין ד' מלכיות אלו תדע כי ג' מלכיות מושלת כל אחת על ישראל בענין מיוחד... מלכות בבל לא רצתה לשעבד אותם אלא רק בגוף ומלכות מדי רצתה לקחת נפשם ומלכות יון רצתה לבטלם מתורתם שהיא שלמות השכל. ומלכות ד' משעבדים בהם בשלשה בעול והרוגי מלכות וגזרו שלא יתעסקו בתורה וזה מפני שמלכות ד' שקולה נגד ג' מלכיות...

שפת אמת, הנוכה תרל"ז

...ובודאי יש לבני ישראל להאמין כי כל הכחות של האומות ואשר מצליחים בגזירותיהם הכל בהשגחה עליונה לטובת בני ישראל כמו שכתוב מלכותך מלכות כל עולמים וכל הד' מלכיות הם רק כדי לצמוח מזה הכרת מלכות שמים כענין שאם יזכה יבחיך. ולכן בעת הגאולה מכל מלכות נתגלה שכל כח המלכות היה מהבורא ית' וזה ענין הלל והודאה...

בראשית, ל"א, ה, ה

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה הַשְּׂדֵה אֶל-עֲבָדָיו:
וַיֹּאמֶר לָהֶן רְאֵה אֲנֹכִי אֶת-פְּנֵי אָבִיכֶן כִּי-אֵינְנִי אֵלֶי כַתְּמֹל שְׁלֹשָׁם
וְאֵלֶי אָבִי הָיָה עֹמְדִי:

Jacob had Rachel and Leah called to the field, where his flock was,
and said to them, "I see that your father's manner toward me is not as it has been in the past. But
the G-d of my father's [house] has been with me.

רד"ק

וְאֵלֶי אָבִי הָיָה עֹמְדִי. הוּא שׁוֹנֵא אוֹתִי מִקְנֵאתוֹ כִּי רְכוּשֵׁי רַב וְלֹא
מִשְׁלוֹ אֵלֹא כִּי אֵלֶי אָבִי הָיָה עֹמְדִי וְהַצְלִיחַ דְּרָכֵי.

בראשית, ל"א, מ"ה--נ"ב

וַיֹּאמֶר לָבָן הַגֵּל הַזֶּה עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל-כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גַלְעָד:
וְהַמְצַפָּה אֲשֶׁר אָמַר יַצְפֵּה ה' בֵּינִי וּבֵינְךָ כִּי נִסְתֵּר אִישׁ מִרְעֵהוּ:
אִם-תַּעֲנֶה אֶת-בְּנֹתַי וְאִם-תִּקַּח נָשִׁים עַל-בְּנֹתַי אִין אִישׁ עִמָּנוּ רְאֵה
אֵלֶיכֶם עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ: וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הִנֵּה הַגֵּל הַזֶּה וְהִנֵּה
הַמְצַבָּה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ: עַד הַגֵּל הַזֶּה וְעַד הַמְצַבָּה אִם-אָנֹכִי
לֹא-אֶעְבֹּר אֵלֶיךָ אֶת-הַגֵּל הַזֶּה וְאִם-אֶתָּה לֹא-תַעֲבֹר אֵלַי אֶת-הַגֵּל
הַזֶּה וְאֶת-הַמְצַבָּה הַזֹּאת לְרָעָה:

And Laban declared, "This mound is a witness between you and me this day." That is why it was
named Gal-ed; and [it was called] Mizpah, because he said, "May Hashem watch between you
and me, when we are out of sight of each other.

If you ill-treat my daughters or take other wives besides my daughters—though no one else be
about, remember, it is G-d who will be witness between you and me."

And Laban said to Jacob, "Here is this mound and here the pillar which I have set up between
you and me:

this mound shall be witness and this pillar shall be witness that I am not to cross to you past this
mound, and that you are not to cross to me past this mound and this pillar, with hostile intent.

גר"א, קול אליהו, ויצא

והמצפה אשר אמר. הענין של גל ומצפה לפי שגל הוא ענין גלוי ומצפה דבר סתר לפי זה אתי שפיר שלבן אמר אם אני לא אעבור אליך את הגל שלבן לא יוכל לעבור רק בגלוי אבל יעקב ללבן היה יכול לעבוד בגלוי ובסתר כמו שאמר אם תענה את בנותי הרי זה בסתר ואם תקח נשים על בנותי הרי זה בגלוי לכך אמר לו ואם אתה לא תעבור אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת.

שם משמואל, ויצא, תרע"ד

...ולזה היה הצירוף והמירוק בבית לבן הארמי שהוא היפוך מדת התם... והיה צריך ללכת תמיד עם לבן ברמאות וזה לעשרים שנה ומכל מקום נשאר במדתו להיות תם עם השי"ת וזה עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ונתבררה מדתו שהוא איש תם מושל על מדת תם שבו ולבו ברשותו...

בראשית, ל"ג, ד

וַיָּרֵץ עֵשָׂו לִקְרֹאתוֹ וַיַּחְבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל עַל-צַוְּאָרוֹ וַיִּשְׁקָהוּ וַיִּבְכּוּ:

Esau ran to greet him. He embraced him and, falling on his neck, he kissed him; and they wept.

רש"י

וישקהו. נקוד עליו; ויש חולקין בדבר הזה בברייתא דספרי, יש שדדרשו נקדה זו שלא נשקו בכל לבו, אמר רבי שמעון בן יוחאי, הלכה היא בידוע שעשו שונא לייעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו.

העמק דבר

ויבכו. שניהם בכו. בא ללמד שגם יעקב נתעורר עליו לשעה זו
אהבה לעשו וכן לדורות בשעה שזרע עשו מתעוררים ברוח טהרה
להכיר את זרע ישראל ומעלתם אז גם אנחנו מתעוררים להכיר את
עשו כי אחינו הוא וכמו שרבי הי' אהב אמתו לאנטונינוס וכן
הרבה: